

YUNIT 3

BATAYANG KAALAMAN SA PAGESASALIN

Aralin 4

SUBUKIN NATIN !

Interaktibong Gawain I

Panuto : Piliin mula sa hanay B ang wastong sagot na ipinapahayag sa hanay A. Titik lamang ng wastong sagot ang isulat sa patlang.

A

__I__ 1. You are generous.

__C__ 2. I am pleased to see you.

__L__ 3. You are beautiful.

__E__ 4. Till we meet again.

__O__ 5. What can i do for you?

__P__ 6. You're welcome!

__N__ 7. Good- for- nothing.

__M__ 8. I'll be going now.

__F__ 9. I hope you remember me.

__H__ 10. Farewell

__D__ 11. Kindly intent.

__J__ 12. How are you?

__B__ 13. Sleep tight

__G__ 14. Fall in line

__K__ 15. Peace be with you.

B

a. Sumaiyo ang kaligayahan.

b. Matulog nang mahimbing.

c. Ikinalulugod kong makita ka!

d. Mabuting hangarin.

e. Hanggang sa muling pagkikita.

f. Sana ay naaalala mo ako.

g. Pumila nang maayos

h. Paalam.

i. Mapagbigay ka..

j. Kumusta ka?

k. Sumaiyo ang kapayapaan.

l. Maganda ka.

m. Aalis na ako.

n. Walang kuwenta

o. Anong maipaglilingkod ko sa iyo?

p. walang anuman

Interaktibong Gawain II

Panuto: Isalin sa Filipino ang mga pahayag batay sa sariling kaalaman sa pagsasaling- wika.

1. Be back in a minute.

Salin: Bumalik ka pagkatapos ng isang minuto

2. A piece of cake

Salin: Kapiraso ng Keyk

3. it was nice seeing you

Salin : Ikinalulugod kong makita ka

4. Sure, no problem.

Salin: Oo naman, Walang problema

5. I don't understand.

Salin: Diko maintindihan

6. Please call me.

Salin: Pakiusap Tawagan mo ako

7. Bread and butter

Salin: Tinapay at mantikilya

8. Have we met before?

Salin: Nagkita na ba tayo dati?

9. Sorry for keeping you waiting.

Salin: Pasensya na sa pagpapahintay sayo

10. Pretty good.

Salin : Mahusay

PAG-ISIPAN MO !

Isalin sa sariling pag-unawa ang mga sumusunod na kataga :

1. "Success is not final; failure is not fatal: It is the courage to continue that counts."
Ang tagumpay ay Hindi pangwakas; ang pagkabigo ay Hindi nakamamatay: Ito ay ang lakas ng loob na ipagpatuloy na binibilang.
2. Comes to those who are too busy to be looking for it. (Henry David Thoreau)
Dumarating sa mga sobrang abala upang Hindi ito hanapin
3. Strive not to be a success, but rather to be of value. (Albert Einstein)
Magsumikap hindi upang maging matagumpay, kundi upang maging mahalaga
4. Never give up without a fight.
Huwag kang sumuko ng hindi lumalaban
5. Failure is not the opposite of SUCCESS, its part of SUCCESS.
Ang pagkabigo ay hindi kabaligtaran ng tagumpay, ito ay parte ng tagumpay.
6. Inorder to succeed, we must first BELIEVE that we can . (Nikos Kazantzakis)
Upang maging matagumpay, dapat muna tayong maniwala na kaya natin.
7. The best REVENGE is massive SUCCESS.
Ang pinakamahusay na paghihiganti ay napakalaking tagumpay.
8. Concentration will power self-discipline.
Ang konsentrasyon ay isang lakas ng pagdidisplina.
9. We become more successful when we are happier and more positive.
Tayo ay nagiging mas matagumpay kung tayo ay masaya at mas positibo.
10. Don't work unless you do.
Huwag magtrabaho maliban kung gagawin mo.

GAWIN NATIN !

GAWAIN 1

A.Panuto: Magsaliksik at gumawa ng timeline ng Kasaysayan ng Pagsasalangwika sa daigdig at Pilipinas.

Kasaysayan ng pagsasalang wika sa daigdig at pilipinas

TATLONG SIGLO

- NAGING KAHIWILAN NG MGA ISKOLAR ANG MGA BAGAY NA PANG-INTELEKTWAL.
- ANG BAGHDAD AY NAPALITAN NG TOLEDO BILANG SENTRO SA LARANGAN NG PAGSASALING WIKA.

IKALABING DALAWANG SIGLO

- UMABOT SA PINAKATALUKTOK ANG PAGSASALING-WIKA
- NAGSIMULA ANG PAGSASALIN SA BIBLIYA.

IKALABING PITONG SIGLO

- AY MAITUTURING NA TULAD DIN HALOS NG DALAWANG NAKARAANG SIGLO NA ANG KINAWIWILIHAN AY PAG-AARAL AT PAGSASALIN AY ANG LITERATURE SA IBANG BANSA.
- JOHN DRYDEN AY IBINIBILANG NA ISA SA MAHUSAY NA TAGAPAGSALIN.

GAWAIN 2

PANUTO : Maghanap ng maikling berso mula sa inyong banal na kasulatan na nasusulat sa ingles o ibang wika maliban sa Filipino. Isalin ito sa wikang Filipino batay sa inyong kaalaman sa pagsasalin.

BERSO 1. *Whatever you have will end, but what allah has is lasting*

Quran-16.69

Salin : Anumang mayroon ka ay magtatapos, ngunit kung ano ang mayroon ang Allah ay tumatagal.

BERSO 2. *So remember me; I will remember you.*

2 : 152

Salin : Kaya tandaan mo ako, Maaalala kita

BERSO 3. *Be patient over what befalls you.*

Quran-31:17

Salin : Maging matiyaga sa kung ano ang nangyari sa iyo

GAWAIN 3

A. Panuto : Magsaliksik at ibigay ang mga dapat tandan hinggil sa wika kapag nagsasaling-wika.

- Bawat wika ay nakaugat sa kultura ng mga taong likas na gumagamit nito.
- Bawat wika ay may kani-kaniyang natatanging kakayahan.
- Ang isang salin, upang maituring na mabuting salin, ay kailangan maunawaan at tanggapin ng pinag-uukulang pangkat na gagamitin nito.
- Ang pagsasalin ay laging isaisip ang pagtitipid sa mga salita.
- Sapat na kaalaman sa paksang isasalin.

B. Panuto : Magsaliksik at ipaliwanag ang kahalagahan ng pagsasalin.

- Higit na nagkakaunawaan at nagkadamahan ng kanilang intrekasyon at ito ay lubos na nagbibigay liwanag sa kasaysayan at kultura ng ibang bansa o panahon.

C. Panuto : Alamin ang mga katangian ng Tagasalin.

1. Sapat na kaalaman sa dalawang wikang kasangkot sapagsasalin
2. Sapat na kaalaman sa gramatika ng dalawang wikang kasangkot sa pagsasalin.
3. Sapat na kakayahan sa pampanitikang paraan ngpagpapahayag.
4. Sapat na kaalaman sa paksang isasalin.
5. Sapat na kaalaman sa kultura ng dalawang bansang kaugnay sa pagsasalin.

D. Panuto : Ipaliwanag ang pagsasalin bilang Agham.

Though no one will deny the artistic elements in good translating, linguistic and philologist are becoming increasingly aware that the process of translation area amenable to rigorous description. Ito ay pahayag ni Nida (1964) Ipinaliwanag ni nida na kapag pinag-usapan ang agham ng pagsasalang wika, hindi natin maiiwasang mapasuong sa aspekto ng paglalarawan. Ang paglilipat ng mensahe mula sa isang wika tungo sa ibang wika ay maaari ring ituring na isang siyentipiko o makaagham na paglalarawan.

E. Panuto : Ipaliwanag ang pagsasalin bilang Sining.

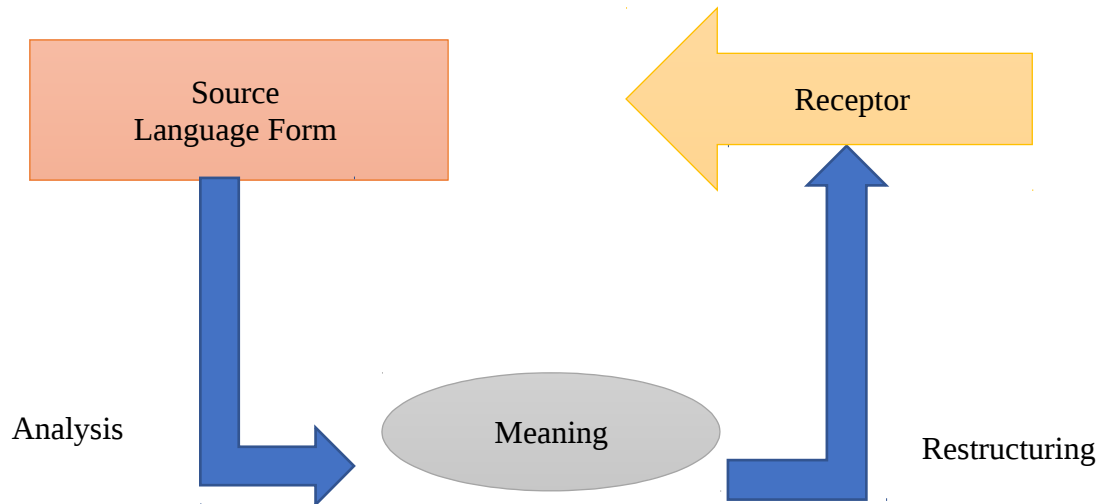
Kapag ang isang tula ayon kay savory, at isinalin ng isang karaniwang tagapagsalin sa paraang tuluyan, katulad lamang ito ng sketch ng isang patakbuhing pintor na hindi naging matapat sa orihinal na larawan. Nag diwa ng tula ay naroon din sa saling tuluyan at ang tanawin sa sketch ay katulad din sa orihinal subalit sa saling tuluyan ay masasabing nawala ang musika na nadarama ng mambabasa sa orihinal na tula.

F. Panuto : Ipaliwanag ang pagsasalin bilang Agham at Sining.

Batay sa inilahad na mga pahayag at pagpapaliwanag ng mga dalubhasa masasabi natin na ang gawain parehong agham at sining.

GAWAIN 4

Ipaliwanag sa sariling opinion ang ipinahihiwatig ng ilustrasyon na nasa ibaba.

Paliwanag :

Ang ipinapahiwatig ng ilustrasyon ay ang pagsasalin ng wika. Ang pagsasalin ay isang komunikasyon ng kahulugan ng isang mapagkukunan-wika ng teksto sa pamamagitan ng isang katumbas na teksto ng target na wika.

GAWAIN 5

PANUTO : Isalin ang mga sumusunod sa Filipino.

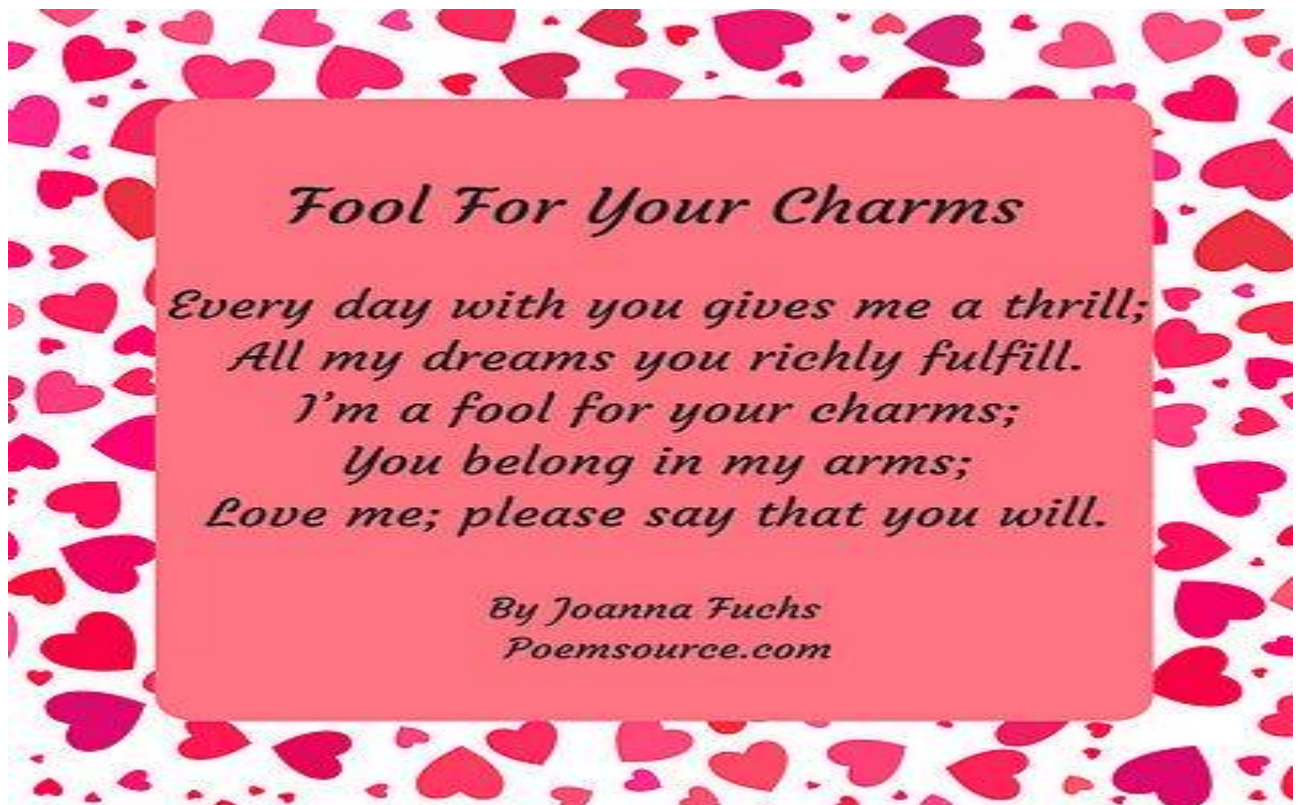

Salin :
GINAWA MO AKO

Pinapatawa mo ako kung kailan gusto kong umiyak.
Binuhay ako kung kailan gusto ko ng mamatay.
Pinangiti ako kung kailan gusto ko sumimangot.
Binaliktad mo ang buhay ko.
Naniwala ka kung kailan walang naniniwala sa akin.
Ikaw ang aking ngayon, ang aking ay, ang aking kahapon.
Sa tuwing tinatawag mo ang aking pangalan ang aking mga pisngay ay nagsisimulang mamula.
Ako ay natatakot na mapansin ng ibang tao na lubos kitang kailangan.
Kung kasama kita ang bilis ng oras.
Pakiramdam ko ang kasalukuyan ay parang nakaraan.
Kailangan kita labis pa sa iyong paniniwalaan.

Mahal ka kaysa sa maisip mo.
Iniisip kita gabi't araw.
At nanalangin ako na ang aking buhay ay mananatiling ganito.
Ayoko itong magbago.

GAWAIN 6

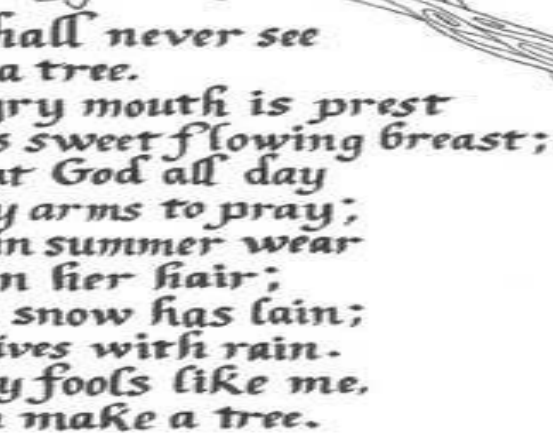
Salin

BALIW SA IYONG KARISMA

Araw-araw kasama ka nagbibigay saakin ng kilig;
Lahat ng pangarap ko natupad mo.
Baliw ako sa iyong karisma;
Pag-aari ka ng bisig ko;
Mahalin mo ako; pakiusap sabihin mo na gagawin mo.

GAWAIN 7

Trees

I think that I shall never see
A poem lovely as a tree.
A tree whose hungry mouth is prest
Against the earth's sweet flowing breast;
A tree that looks at God all day
And lifts her leafy arms to pray;
A tree that may in summer wear
A nest of robins in her hair;
Upon whose bosom snow has lain;
Who intimately lives with rain.
Poems are made by fools like me,
But only God can make a tree.

-Joyce Kilmer
1914

Salin

PUNONG KAHOY

Sa tingin ko hindi ko dapat kailanman makakakita
Tula na kaibig-ibig tulad ng puno.
Bibig na dayukdok di ibig alisin sa pagkakadikit
Laban sa matamis na mundong dumadaloy sa dibdib;
Punong tumitingin parati sa panginoon buong araw
At tinataas ang kanyang madahon na bisig upang manalangin;
Kung nagtatag-init, ang malagong buhok ay nahihiyasan
Ng pugad ng ibong pugad din ng tuwa at kaligayahan
Sa kanyang kandungan, ang kabusilaka'y doon umiidlip
Sa buhos ng ulan ay magkarayamang nakikipagtalik.

Tulang nagagawa ng mga gaya kong baliw.
Mga punongkahoy, ang nakagagawa'y tanging Diyos lamang

GAWAIN 8

PANUTO : Isalin sa Filipino ang Bisyon at Misyon ng WMSU ayon sa “**sarili niyong bersiyon o pag-unawa.**”

Vision

The university of choice for higher learning with strong research orientation that produces professionals who are socially responsive to and responsible for human development; ecological sustainability; peace and security within and beyond the region.

Mission

The Western Mindanao State University, set in a culturally diverse environment, shall pursue a vibrant socio-economic agenda that include :

- **A relevant instruction paradigm in the education and training of competent and responsive human resource for societal and industry needs :**
- **A home for intellectual foemation that generates knowledge for people empowerment, social transformation and sustainable development; and**
- **A hub where Science, technology and innovation flourish, enriched by the wisdom of the arts and letters and Philosophy.**

Salin

BISYON

Ang unibersidad na pinili para sa mas mataas na pagkatuto kaakibat ng may malakas na oryentasyon sa pananaliksik na naglilikha ng mga propesyonals na may pananagutan sa paglinang ng sankatauhan, ekolohikal na pagpapanatili, kapayapaan, at seguridad sa loob at labas ng rehiyon.

MISYON

Ang Unibersidad ng Kanlurang Mindanao, nakatakda sa isang unibersidad na magkakaibang kultura, ay titiyaking ipagpatuloy ang mga matitingkad na sosyo-ekonomikong adyenda na kinabibilangan ng:

- Isang kaugnay ng edukasyon paradimo sa pagtuturo at pagsasanay ng mahuhusay at mga responsableng taong mapagkukunan sa pangangailangan ng lipunan at industriya;
- Isang tahanan ng intelektwal na pormasyong nakabubuo ng kaalaman para sa pagpapalakas ng tao, pagbabagong panlipunan at pagpapanatili ng kaularan; at
- Isang sentrong pagpapaunlad sa agham, teknolohiya, at inobasyon na pinagyaman ng karunungan sa sining, panitikan at pilosopiya.

GAWAIN 9

PANUTO : Magsaliksik ng iba't ibang akdang pampanitikan ng inyong sariling pangkat na kinabibilangan. Gaya ng Visaya, Chabacano, Tausug, Ilonggo at iba pa.,maliban lamang sa Tagalog. Isalin ito sa Filipino. Pipili ng 5 lamang.

- A. Awiting bayan
- B. Tula
- C. Maikling kuwento
- D. Bugtong o palaisipan
- E. Kasabihan
- F. Alamat
- G. Epiko
- H. Pabula
- I. Parabula
- J. Mito

I-AWITING BAYAN

AYAW KAW MAGTANGIS

Ayaw kaw magtangis
Kaugun in luha mo
Pahiri sin panyu'
Supaya makawa
Misan kaw mangasubu
Bukun da dusa ko
Dusa sin baran mo
Binin mo ako.

Timpu nakauna
Pialangga' mo ako
Buling ha bayhu' ko
Taptap piahiran mo
Misan ako natug
Yahabulan mo ako
Mabuga' kaw dalling
Matay ako.

WAG KANG UMIYAK

Wag kang umiyak
Sayang ang luha mo
Punasan ng panyo
Hanggang makuha
Kahit Magtanong kapa
Hindi ko naman kasalanan
Kasalanan ng sarili mo
Iniwan mo ako.

Noong nakaraan
Pinalangga mo ako
Uling sa mukha ko
Tinatangal mo
Kahit natutulog ako
Kinukumutan mo ako
Matakot ka darling
Mamatay ako.

II-ALAMAT

ALAMAT SIN TANGA.

Waktuh sin kamaasan awun tao biyah da kaymu. Magkahagad siya magtuy ha kabtangan sin.
"Ikaw ra, y na dugaing"

ALAMAT NG TANGA

Noong Panahon ng matatanda may taong katulad sayo. Naniniwala siya agad sa kasabihan na
"Ikaw lang, wala ng iba".

Si Ñor Ambo Y El Oro Pescao

Dr. Cheryl P. Barredo

Na un lubrigo lugar, tiene man maridable alegre na de ila vida. Si Ñor Ambo es un pescador , y si Ñora Estrella es un simple esposa, ele bien atendido na casa especialmente el maga necesidades de Ñor Ambo. Nohay sila tiene anak por eso ya devota ele todo su tiempo con su esposo.

Si Ñor Ambo un pescador. Ele buen gente y trabajador. Por eso, firmi sila ta recivi gracia na de ila vida. Hende le ta volve se nohay le pescao ya cuji. Ta hace sila pescao seco con el maga pescao y ta vende na tianggue.

Tiene vez, hende ta evita el selos na desuyo mga uban pescador. Cay quiere tambien sila queda acenso na de ila vida. Por eso, para puede tambien sila cuji pescao igual de mucho con Ñor Ambo, ya usa sila dinamita . Por causa de este, mucho ya muri maga diutay pescao y ya queda malo el maga corales pati otro maga animal que ta vivi na mar .

Pasando el maga dia, si Ñor Ambo nohay mas ya pescao que cuji por causa que ta usa desuyo maga uban dinamita. Tapensa si Ñor Ambo dol ya maldici kanila cay nuay mas pescao na mar. Cuantos meses el ya pasa, nohay pa siempre maga pescao ta abuya na mar. Por eso, bien triste gayod le ta volve na di ila casa .

Un noche, talla lang siempre si Ñor Ambo na mar ta espera desuyo suerte y ta roga cay hay tiene pa le puede cuji pescao. Pero, ta queda ya bien de noche y nohay pa siempre le ya cuji masquin un pescao. Nuay na desuyo pensamiento cay usa le dinamita . Con pacencia le ta espera pensando hay puede pa le siempre pesca na mas ondo del mar.

Para volve ya era ele na de ila casa, tiene le ya mira ta brilla ...este gale un rabo del pescao ta move- move na aplaya. Ya atraca le dayun para hay mira le cosa gayod este ta brilla. Y cuando talla ya ele, ya espanta le cay ya puede ele mira bien grande oro pescao. Ya arde gayod desuyo dos ojos, ya tiene le miedo y bien espantao cay ta converza el oro pescao con ele. Hende le ta cre cay ta pensa le este es un sueño .

Dayun ya converza el oro pescao, “ *Noma tu tiene miedo conmigo Ñor Ambo. Hende yo contigo hay come. Conmigo ya dale el mando na de amon reina bisia contigo. Por causa del de tuyo buen corazon y concierne na mar, hay recivi tu gracia estaba na de amon reina. Habla se cosa tu quiere, cay dayun este hay sucede.* “ Este el maga palabras del pescao con Ambo. “ *Quiere iyo mucho pescao hay volve na casa ahora mismo.* “ ya contesta si Ñor Ambo.

Ya pasa el cuanto segundo... enseguidas tiene mucho pescao na mar y ta atraca con ele para hende ya le hay cansa pa cuji. Ya puede gayod ele grita, “ *Dios mio! Gracias! Bien mucho gayod pescao! Alegre ya tambien mio esposa si hay puede le mira con este maga pescao. !* “ Enseguidas

Salin sa Filipino :

Si Ñor Ambo at ang Gintong Isda Dr. Cheryl P. Barredo

Sa isang tahimik na lugar, may mag-asawang mayasa sa kanilang buhay. Si Ñor Ambo ay mangingisda, at si Ñora Estrella ay isang simpleng asawa, sya ay maasikaso sa buhay lalong lalo sa mga kailangan ni Ñor Ambo. Hindi sila nagkaroon ng anak kaya iginugol niya ang lahat sa kanyang asawa.

Si Ñor Ambo ay mangingisda. Siya ay mabuting tao at masipag magtrabaho. Kaya lagi silang nakakatanggap ng grasya. Hindi siya umuuwi hangga't wala siyang nahuhuing isda. Sila ay gumagawa ng daing at nagbebenta ng isda sa palengke.

Minsan, hindi maiwasan n magselos ang ibang mangingisda. Dahil gusto rin nilang umasenso ang kanilang buhay. Kaya, gumamit sila ng dinamita para makahuli ng isda na kasing rami ng nahuhuli ni Ñor Ambo. Kaya, naggging dahilan ng pagkamatay ng maliliit na isda at nasira ang mga korals at iba pang mga naninirahan sa karagatan.

Pagkalipas ng ilang araw, wala nang mahuling isda si Ñor Ambo dahil sa dinamitang ginamit ng kanyang mga kasama. Naisip ni Ñor Ambo na isinumpa sila dahil wala ng isda sa dagat. Ilang buwan na nag nakalipas wala pa rin silang nahuhuling mga isda. Kaya, lagi siyang malungkot na umuuwi sa kanilang tahanan.

Isang gabi, nasa karagatan parin si Ñor Ambo at naghihintay ng kanyang swerte at himuhiling na mayroon parin siyang mahuling isda. Ngunit, lumalalim na ang gabi at wala parin siyang mahuling ni isang isda. Wala sa kanyang isipan ang panggamit ng dinamita. Naghihintay siya at pinapahaba ng pasyensya at iniisip na pwede pa siyang mangisda sa malalalim na bahagi ng karagatan.

Pauwi na sana siya, nang may Nakita siyang kumikinang, ito pala ay isang buntot ng isda na gumagalaw-galaw sa dagat. Pinuntahan siya ito kaagad upang makita kung ano talaga itong kumikinang. At nang nandoon na siya, nagulat siya sa Nakita niyang isang malaking gintong isda. Nanlaki ang kanya mga mata, natakot siya at nagulat na gulat dahil nagsasalita itong malaking isda sa kanya. Hindi siya naniniwala at iniisip niya na isa lamang itong panaginip.

Agad na angsalita ang gintong isda, "huwag kang matakot sa akin Ñor Ambo". Hindi kita kakainin. Sa akin iniutos ng reyna na bantayan ka. Dahil sa iyong mabuting puso at sa iyong pag-alala sa karagatan. makakatanggap ka ng isang grasya sa aming reyna. Sabihin mo lang kung ano ang iyong gusto at agad itong matutupad. Ito ang sinasabi ng isda kay Ambo. "gusto kong makahuli ng isda at maiuwi ito ngayon na mismo". Sumagot si Ñor Ambo.

Pagkalipas ng ilang Segundo, kaagad nagkaroon ng maraming isda at lumapit ito sakanva udang

